

Høringsinnspill fra næringslivet i Land

Vedrørende tilbudsstruktur i videregående opplæring i Gjøvikregionen

Innledning

Etter nedleggelsen av Dokka videregående skole (DVS) står vi i en situasjon hvor ungdom mister et nært skoletilbud, samtidig som næringslivet mister en avgjørende rekrutteringsarena. For oss handler dette ikke bare om utdanning, men hele grunnlaget for videre samfunnsutvikling i Nordre Land, Søndre Land, Etnedal, sør i Valdres og deler av Gjøvik som for eksempel Snertingdal.

Å fjerne skoletilbudet vårt vil få store konsekvenser for både ungdom og lokalsamfunnet. For Distrikts-Norge er det avgjørende å opprettholde utdanningstilbud, da det direkte påvirker mulighetene for å utvikle og styrke lokalt næringsliv. Industri er viktig, men det er også avgjørende for oss å sikre at vi har kvalifisert arbeidskraft til å møte behovene innenfor helsevesenet, bygg og anlegg, elektro, energi og andre sektorer i nærmiljøet. Fjerning av studiespesialisering; helse- og oppvekstfag; bygg- og anleggsteknikk og elektro og datateknologi vil føre til en negativ spiral med fraflytting, svekket lokalt næringsliv, samt sette en demper for økonomisk vekst og samfunnsutvikling i området.

Selv om vi blir definert som en del av Gjøvikregionen, er det tydelig at vi befinner oss i utkanten av denne regionen. Dette betyr at beslutninger som tas for hele området når det gjelder skolestruktur, ikke ivaretar behovet til det lokale næringslivet.

Pkt. 1 – Saksfremlegget og høringsnotatet

De fremlagte forslagene som kommer fra saksfremlegget og høringsnotatet gjeldene tilbudene på Dokka, tilfredsstillende ikke næringslivets behov lokalt. Vi er i utkanten av det som defineres som Gjøvikregionen. Det å fjerne det totale skoletilbudet lokalt vil ødelegge for den fremtidige samfunnsutviklingen lokalt. Se videre i høringsinnspillet for å se våre konkrete forslag på skolestrukturen.

Vi stiller også spørsmålstegn ved at det foreslåtte tilbudet i høringsnotatet for teknologi- og industrifag kun gjelder skoleåret 2025/26 og 2026/27, når hele høringsnotatet skal gjelde 2026/27 - 2030/31.

Pkt. 2 – Hvordan svarer den foreslåtte tilbudsvifta i videregående opplæring ut samfunnets behov i din region?

Med bakgrunn i det vi skrev innledningsvis, så handler ikke dette bare om utdanning, men hele grunnlaget for videre samfunnsutvikling i Nordre Land, Søndre Land, Etnedal, sør i Valdres og deler av Gjøvik som for eksempel Snertingdal. Næringslivet i Land og Etnedal vil derfor da ikke være tilfreds før DVS igjen får elever innenfor alle områdene skolen hadde i skoleåret 2024/25:

- Studiespesialisering (Vg1 + Vg 2 + Vg 3)
- Påbygg til generell studiekompetanse
- Helse- og oppvekstfag (Vg1 + Vg2 Helsefagarbeider fag, barne- og ungdomsarbeider fag)
- Bygg- og anleggsteknikk (Vg1 + Vg2 tømrer)
- Teknologi- og industrifag (Vg 1+ Vg2 El-energi og Ekom)
- Elektro og datateknologi (Vg1 + Vg2 Industriteknologi)
- Tilrettelagt avdeling for ungdom med spesielle behov

Skolen kan gjerne organiseres administrativt under for eksempel Raufoss videregående skole, men vi ønsker et bredere tilbud enn forespeilet for ungdommen i vårt distrikt.

Land og Etnedal har i dag lavere andel innbyggere med høyere utdanning, sammenlignet med andre kommuner i Innlandet. Å ta bort hele utdanningstilbudet, og særlig studiespesialisering, vil gjøre det enda vanskeligere å snu denne utviklingen. Mange elever sier at de er mindre fornøyde med tilbudene for videregående opplæring. For å

styrke både gjennomføring og framtidig kompetanse er det derfor viktig å beholde utdanningstilbud i distriktskommuner som Dokka i Nordre Land.

Pkt. 3 - Samskaping

Land og Etnedal har etter nedleggelsen tatt initiativ til å utvikle **Land Læringsverksted** som en ny modell for videregående opplæring. For næringslivet er det ikke avgjørende hvem som har det formelle forvaltningsansvaret for denne modellen. Det som er viktig for oss er at vi får på plass en alternativ og fremtidsrettet løsning som ivaretar våre behov for kompetanse, og bidrar til å bremse sentralisering - ikke forsterke den.

Fylkeskommunen bør samarbeide tett med Land og Etnedal for å realisere Land Læringsverksted. Dette vil gi et fremtidsrettet læringsmiljø hvor skole, kommune og næringsliv utvikler opplæring sammen og sikrer framtidig rekruttering.

Alternativt som presentert på forrige pkt. er det ikke avgjørende hvem som har det formelle forvaltningsansvaret for denne modellen, men at skoleplassene er lokalisert på Dokka. På Dokka ligger det også allerede klare og egnede lokaler til å huse elever.

Pkt. 4 – Tilbud som ikke tilbys

Ref. pkt. 1: Selv om vi blir definert som en del av Gjøvikregionen, er det tydelig at vi befinner oss i utkanten av denne regionen. Dette betyr at beslutninger som tas for hele området når det gjelder utdanning ikke varetar våre spesifikke behov lokalt. DVS hadde en bred utdanningsvifte godt tilpasset det lokale næringslivet. Utdanningstilbudet som vårt distrikt kan være naturlig vertskap for (ref. pkt. 2) foreslås det å opprettholde alle områdene Dokka videregående skole hadde i skoleåret 2024/25.

Programfag bioøkonomi som programfag ved DVS var unikt i Norge og bør gjeninnføres som forberedelse til høyere utdanning innen bioøkonomi – som et satsingsområde for Innlandet. Det bør også vurderes en mer fleksibel naturbruksutdanning, der elever kan

ta første år lokalt på Dokka før videre skolegang. Dette vil senke terskelen for elever som i dag velger bort naturbruk grunnet pendling eller hybelboing, og gi bedre mulighet for å kombinere skole med arbeid hjemme på gård.

Pkt. 5 - Alternative modeller

Det ble på forhånd forespeilet en (1+3)-modell, men dette er ikke tydelig nevnt i høringsnotatet. Næringslivet i Land og Etnedal er helt tydelige på at det mest hensiktsmessig å fortsette med (2+2), fremfor å sette ungdommene for tidlig ut i mer komplekse oppgaver, da de ofte ikke har utviklet tilstrekkelig faglig forståelse. (2+2) gir elevene bedre mulighet til å bygge grunnleggende kompetanse, noe som styrker både læring og selvtillit på sikt.

Pkt. 6 – Kombinasjon idrett og yrkesfag

En kombinasjon av idrett og yrkesfag kan bidra til å tiltrekke flere elever til yrkesfaglige utdanninger, og dermed styrke rekrutteringen. Det finnes ledige lokaler og fasiliteter på Dokka som kan tilby en slik kombinasjon.

Avslutning

Næringslivet i Land og Etnedal ber om at fylkeskommunen sikrer et lokalt videregående skoletilbud, basert på linjene som eksisterte i 2024/25. Dersom dette ikke blir tilfredsstillende, vil det lokale næringslivet gå videre med Land Læringsverksted som alternativ. Dette er avgjørende for å sikre bolyst, kompetanse, rekruttering og utvikling i framtiden. Uansett er det et ønske om tettere samarbeid med kommunene og Fylkeskommunen. Vi ser også behovet for lokale utdanningsmuligheter i sammenheng med vekst som vil komme i industribedrifter i Gjøvikregionen. Denne utviklingen vil være betydelig, og skape økende press i regionen for utdanning og arbeidsmarkedet ellers.

Med vennlig hilsen

Næringslivet i Søndre Land, Nordre Land og Etnedal kommune

VOKKS AS, Ole Farmen

Rustfrie Bergh AS, Øivind Bergh

Dokka Fasteners AS, André Klaseie

Våpensmia AS, Ole Furuseth

RIISBY Behandlingssenter, Tove Kristin Jevne

Takst Innlandet AS, Ole Jonny Kalstad

Landsbyen Næringshage AS, Ingunn Rønningen Kleven

Landsbylauget (handelstandsforening), Tove Haug

Affiliate Marketing AS, Kenneth Aasen

Byggmester Bergseng AS, Mats Bergseng

Accountor Valdres og Land, Kirsti Hagaseth

Unicare Landaasen AS, Øystein G. Torp

Mjøsbil AS, Torstein Barlund

Engum AS, Martin Hestad Engum

Gjerdalen Data AS, Eirik Gjerdalen

Stålhallen Treningssenter AS, Sondre Storihle

Landsbytenester AS, Tonje Malterud

Myhre Smie AS, Svein Morten Myhre